

HOOFDSTUK 5 Rapportages van de financiële administratie

Open vragen

Opgave 5.1

1. Een balans geeft een beeld van het vermogen van een organisatie op een bepaalde datum, vaak 31 december. Het verschil tussen de bezittingen en de schulden (het saldo daarvan) is het eigen vermogen.
- 2.

Kasstroomoverzicht jaar 20..	
Kasstroom uit operationele activiteiten	+ 160.000
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	- 40.000
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	+ 20.000
Toename / afname geldmiddelen	140.000

De drie soorten activiteiten moeten genoemd zijn. Andere bedragen zijn ook goed.

3. De financiering (met eigen vermogen en/of vreemd vermogen) is weergegeven op de creditzijde van de balans.
4. Als het banksaldo negatief is, bijvoorbeeld bij een rekening-courantschuld aan de bank.
5. Genoemde grootboekrekeningen behoren tot het lang vreemd vermogen.
6. Brutowinst = opbrengst verkopen -/- inkoopwaarde = € 200.000 -/- € 90.000 = € 110.000.
Nettowinst = brutowinst -/- kosten = € 110.000 -/- € 70.000 = € 40.000.
7. In rubriek 4 worden alle kosten opgenomen, in rubriek 5 staan alleen de indirecte kosten.
8. In rubriek 9 staan zowel winsten als verliezen. Zo kan een voorraadverschil positief of negatief zijn. Datzelfde geldt voor een incidenteel resultaat, bijvoorbeeld bij inruil van een gebruikte auto.
9. Grootboekrekening 440 Brutolonen wordt gedebiteerd. Het gaat om kosten, die debet naar de resultatenrekening moeten.
10. Dit zijn geldstromen die voortvloeien uit de bedrijfsvoering: debiteuren, crediteuren, voorraden enz.
11. De grootboekrekening Hypotheek o/g (opgenomen geld) is een schuld op lange termijn en staat bij de schulden aan de credittkant van de balans. Het is lang vreemd vermogen.

Opgave 5.2

1. Het verschil wordt bepaald door de wettelijke regels voor de publicatieplicht, die voor grotere rechtspersonen (bijv. bv, nv) strenger zijn dan voor kleinere natuurlijke personen (bijv. eenmanszaak en vof). Daarnaast kennen grote ondernemingen een verplichte accountantscontrole.
- 2.

Balans per 31 december 20.. (in euro's)			
Bezittingen	100.000	Eigen vermogen	70.000
		Schulden (Vreemd vermogen)	<u>30.000</u>
	100.000		100.000

Andere bedragen zijn ook goed, als de balans maar in evenwicht is.

3. Bij de scontrovorm kennen we een debetkant/linkerkant, waar de kosten zijn weergegeven, en een creditzijde/rechterzijde, waar de opbrengsten vermeld staan.
4. Twee kenmerken van vaste activa:
  1. Deze bezittingen worden gedurende meer jaren in het bedrijf gebruikt.
  2. Vaste activa worden in de loop der tijd minder waard. Deze waardevermindering noemen we: afschrijving.
5. Een verlies- en winstrekening (ook wel: resultatenrekening) geeft een beeld van het *resultaat* van een organisatie in een bepaalde periode, vaak een kalenderjaar. Dit resultaat kan positief zijn (winst) of negatief (verlies).
6. In 10 rubrieken.
7. Dat zijn 800 Inkooprijen verkopen (debetboeking) en 850 Opbrengst verkopen (creditboeking).
8. Een journaal wordt gebruikt om te journaliseren. Hierbij stelt de financiële administratie journaalposten op. Een journaalpost geeft aan welke post moet worden gedebiteerd en welke post moet worden gecrediteerd.
9. Grootboekrekening 120 Te betalen loonheffing moet worden gecrediteerd. Via de loonjournaalpost ontstaat een schuld aan de Belastingdienst. (Deze grootboekrekening wordt later weer gedebiteerd als de betaling aan de Belastingdienst plaatsvindt. De schuld wordt dan immers kleiner, of zelfs nul).
10. Financieringsactiviteiten zijn geldstromen die voortvloeien uit het aantrekken of afstoten van vermogen, zoals bijvoorbeeld de uitgifte van een obligatielening of het aflossen van bankkrediet.
11. Men moet geregeld rapporteren:
  - aan de Belastingdienst;
  - aan UWV;
  - aan het Centraal Bureau voor de Statistiek;
  - aan banken en kredietverzekeraars.

Opgave 5.3

1. De rechterzijde van een balans is de creditkant. Hierop staan de passiva. Hier vinden we de manier waarop de financiering tot stand is gekomen. Met andere woorden: de bronnen waar het geld vandaan is gekomen. Hierbij onderscheiden we drie hoofdgroepen: eigen vermogen, vreemd vermogen op lange termijn (> 1 jaar) en vreemd vermogen op korte termijn (< 1 jaar). Het eigen vermogen is door de eigenaar(s) bijeengebracht, het vreemd vermogen is geleend van anderen. Dat zijn dus schuldeisers.
2. De financiële positie van de organisatie blijkt meestal uit drie rapporten:
  1. de balans;
  2. de resultatenrekening;
  3. het kasstroomoverzicht.
3. Vaak worden de activa onderverdeeld in drie groepen, achtereenvolgens:
  1. vaste activa: grond, terreinen, gebouwen, machines.
  2. vlottende activa: voorraden, debiteuren.
  3. liquide middelen: bank, kassaldo.

4. Vlottende activa zijn bezittingen die meestal binnen een jaar in geld worden omgezet, bijvoorbeeld voorraad goederen en debiteuren.
5. Een exploitatierekening is een resultatenrekening van bijvoorbeeld een vereniging of een stichting.
6. In rubriek 0 van het decimaal rekeningstelsel zijn opgenomen:
  - vaste activa;
  - eigen vermogen;
  - vreemd vermogen op lange termijn.
7. Dat zijn bijvoorbeeld 911 Voorraadverschillen en 950 Incidentele resultaten. Deze horen thuis in rubriek 9.
8. Een kenmerk van een journaalpost is dat deze in evenwicht moet zijn (net als een balans en een resultatenrekening).
9. In de loop van het jaar groeit bij elke loonjournaalpost (credit) de kortlopende schuld aan Te betalen vakantiebijslag met het bedrag dat hiervoor gereserveerd is, dus 8%.
Debitering van grootboekrekening 146 Te betalen vakantiebijslag vindt slechts één keer per jaar plaats, namelijk bij de uitbetaling. Immers, de uitbetaling verlaagt de schuld aan het personeel, of brengt deze zelfs terug naar nihil.
10. Financieringsactiviteiten zijn geldstromen die voortvloeien uit het aantrekken of afstoten van vermogen, bijvoorbeeld de uitgifte van een obligatielening of het aflossen van bankkrediet.

Opgave 5.4

1. Een winst- en verliesrekening omvat altijd de volgende elementen:
  - opbrengsten;
  - kosten (bijvoorbeeld afschrijvingskosten);
  - resultaat.
2. Bij een grote onderneming zijn naast de balans en de resultatenrekening (met toelichting) wettelijk voorgeschreven:
  - het kasstroomoverzicht;
  - de accountantsverklaring.
3. Het vreemd vermogen deelt men meestal in twee categorieën in:
  1. vreemd vermogen op lange termijn;
  2. vreemd vermogen op korte termijn.
4. Het verschil wordt bepaald door de looptijd. Schulden die langer dan een jaar lopen, horen tot het lang vreemd vermogen. Het kort vreemd vermogen omvat de schulden die binnen een jaar betaald moeten worden.
5. De opbrengsten staan credit (rechts) en de kosten debet (links) op de resultatenrekening.
6. Kruisposten wordt gerekend tot de tussenrekeningen. Deze staan in rubriek 2 van het decimaal rekeningstelsel.
7. Rubrieken 0, 1, 2, 3 en 7 horen thuis op de balans. Hierin vinden we balansgrootboekrekeningen.
8. De rekening Te betalen pensioenpremie wordt gedebiteerd als de schuld aan het pensioenfonds kleiner wordt, dus bij betaling van de pensioenpremie aan het pensioenfonds.

9. Meer inzicht in de personeelskosten kan worden verkregen door uitbreiding van het aantal grootboekrekeningen dat betrekking heeft op de personeelskosten.
Voorbeeld: een grootboekrekening die veel werkgevers de laatste jaren hebben ingevoerd is: 4.. Loonkosten werkkostenregeling eindheffing. Hierop worden alle bedragen geboekt die aangewezen zijn als eindheffingsloon.
Nog een voorbeeld: splitsen van de grootboekrekening 4.. Sociale lasten in drie aparte rekeningen:
 4.. Pensioenlasten
 4.. Premies werknemersverzekeringen
 4.. Werkgeversbijdrage Zvw
10. Het kasstroomoverzicht geeft een toelichting op de wijziging in de liquide middelen vanaf de beginbalans naar de eindbalans.

Opgave 5.5

1. De jaarrekening van een kleine onderneming kent de volgende onderdelen:
  - de balans (met toelichting);
  - de resultatenrekening (met toelichting).
2. Het vermogen van een eenmanszaak wordt verdeeld in:
  - eigen vermogen;
  - vreemd vermogen (= schulden). Wellicht lang en kort vreemd vermogen.
3. De grootboekrekening 1.. Vooruitbetaalde huur is een vordering (nog een huurperiode tegoed) en staat bij de bezittingen aan de debetkant van de balans.
4. Grootboekrekeningen waarop het eigen vermogen van een bv of nv is vermeld:
  - Aandelenkapitaal.
  - Agioreserve.
  - Herwaarderingsreserve.
  - Winstreserve.
  - Nettowinst (voor het deel dat binnen de onderneming zal blijven en niet als dividend wordt uitgekeerd aan aandeelhouders).
5. Door aan de 'kleinste' kant het bedrag van het resultaat te plaatsen.
6. In rubriek 3 treffen we de voorraden grondstoffen en hulpstoffen aan en in rubriek 7 de voorraad (eind)producten en handelsgoederen.
7. Rubrieken 4, 5, 6, 8 en 9 horen thuis op de resultatenrekening. Het zijn resultatenrekeningen.
8.

100	Kas	€ 2.500
	Aan 850 Opbrengst verkopen	€ 2.500
9. In een kasstroomoverzicht onderscheidt men:
  - de kasstroom uit operationele activiteiten;
  - de kasstroom uit investeringsactiviteiten;
  - de kasstroom uit financieringsactiviteiten.
10. b. Als de werkgever eigenrisicodragend wordt, bijvoorbeeld de grootboekrekening 4.. Premie eigenrisicoverzekering. (Bij a. is geen nieuwe grootboekrekening nodig. De noodzakelijke grootboekrekeningen zijn er al i.v.m. het huidige personeel.)

Opgave 5.6

1. Een andere naam voor vaste activa is: duurzame productiemiddelen.
2. Een kasstroomoverzicht geeft een toelichting op de wijziging in de liquide middelen vanaf de beginbalans naar de eindbalans.
3. Tot het kort vreemd vermogen behoren de rekeningen:
  - crediteuren;
  - vooruitontvangen bedragen;
  - rekening-courantkrediet;
  - nog te betalen omzetbelasting.Andere antwoorden kunnen ook goed zijn.
4. Inkomende en uitgaande geldstromen geeft de financiële administratie weer in een kasstroomoverzicht.
5. Het belang van de financiële administratie is het verkrijgen van inzicht in het vermogen (dus bezittingen en schulden) en inzicht in het resultaat van de organisatie (inclusief de opbrengsten en de kosten). Dit gebeurt via het opstellen van een aantal rapporten.
6. Dit bedrag gaat debet naar de resultatenrekening (het is een kostenpost).
7. In de resultatenrekening wordt gewerkt met opbrengsten en kosten. In het kasstroomoverzicht wordt gewerkt met inkomsten en uitgaven.
8. De linkerkant noemt men de debetkant en de rechterkant de creditkant. (Soms wel: activa en passiva. Of: bestemmingen en bronnen van het kapitaal).
9. Het is een kostenpost. Deze komt in rubriek 4 en staat aan de debetkant van de loonjournaalpost. Kosten gaan immers debet naar de resultatenrekening.
10. RGS betekent ReferentieGrootboekSchema. Het is een moderne versie van het decimaal rekeningstelsel en meer geschikt om te uploaden naar Belastingdienst, Kamer van Koophandel, Banken en andere instanties.

Juist of onjuist?**Opgave 5.7**

Juist.

Opgave 5.8

Onjuist. Dit moet zijn: 1 jaar.

Opgave 5.9

Onjuist. Bij kleine ondernemingen is een accountantsverklaring niet verplicht (wel voor grote ondernemingen).

Opgave 5.10

Onjuist. Deze behoren tot de vlottende activa van de onderneming.

Opgave 5.11

Onjuist. De voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen op lange termijn (of: lang vreemd vermogen).

Opgave 5.12

Juist.

Opgave 5.13

Onjuist. De aankoop van een bedrijfsauto behoort op het kasstroomoverzicht tot de investeringsactiviteiten.

Opgave 5.14

Onjuist. Een resultatenrekening geeft een beeld van het resultaat van een organisatie in een bepaalde periode, vaak een kalenderjaar.

Opgave 5.15

Onjuist. Een balans geeft geen beeld van het resultaat, maar van het vermogen. [Wel van de bezittingen en de schulden]

Opgave 5.16

Juist.

Opgave 5.17

Onjuist. Alleen Brutolonen hoort in rubriek 4. Tussenrekening Lonen staat meestal in rubriek 2 en Te betalen nettolonen in rubriek 1.

Opgave 5.18

Onjuist. De schuld daalt wel met € 5.000, maar het Eigen vermogen blijft gelijk. De Bank daalt met € 5.000.

Meerkeuzevragen**Opgave 5.19**

De belangrijkste rapportages van de financiële administratie zijn:

- a. de balans;
- c. de resultatenrekening;
- f. het kasstroomoverzicht.

Opgave 5.20

Een andere benaming voor een resultatenrekening is:

- a. exploitatierekening;
- e. winst- en verliesrekening.

Opgave 5.21

Als bij een balans de debetkant en de creditkant naast elkaar zijn geplaatst, spreken we van de:

c. scontrovorm.

Opgave 5.22

Tot de financieringsactiviteiten behoren de volgende kasstromen:

b. betaling voor het aflossen van een bankkrediet;

d. ontvangst wegens de uitgifte van een obligatielening.

Opgave 5.23

De juiste volgorde is:

d. fabrieksgebouw, machines, goederen, debiteuren, bank.

Opgave 5.24

Tot de vlottende activa rekent men:

a. debiteuren;

e. voorraden.

Opgave 5.25

Het eigen vermogen van een onderneming treffen we aan:

b. op de balans.

Opgave 5.26

De juiste volgorde is:

c. eigen vermogen, voorziening, hypothecaire lening o/g, crediteuren.

Opgave 5.27

Op een resultatenrekening treffen we de volgende grootboekrubrieken aan:

b. rubriek 4;

c. rubriek 6;

d. rubriek 8.

Opgave 5.28

Een winst- en verliesrekening kent de volgende elementen:

b. kosten;

c. opbrengsten;

d. resultaat.

Opgave 5.29

Binnen het decimale rekeningstelsel zijn de volgende rubrieken balansrubrieken:

a. rubriek 1;

b. rubriek 3;

d. rubriek 7.

Opgave 5.30

Tot de vaste activa van een onderneming rekt men de grootboekrekeningen:

- c. grond;
- d. machines.

Opgave 5.31

Aan de debetzijde van een balans treffen we aan:

- a. liquide middelen;
- c. vaste activa;
- d. vlottende activa.

Casussen**Opgave 5.32****1. Resultatenrekening Duivelswandelstok jaar 20.. (bedragen x € 1.000)**

Inkoopwaarde van de verkopen	8.000	Verkopen	20.000
Afschrijvingskosten	500		
Algemene kosten	3.000		
Interestkosten	1.000		
Magazijnkosten	1.500		
Verkoopkosten	2.000		
Nettowinst	<u>4.000</u>		
	20.000		<u>20.000</u>

2. Berekening van de nettowinst:

De brutowinst op verkopen bedraagt € 20.000.000 - € 8.000.000 = € 12.000.000.

De overige kosten zijn in totaal € 8.000.000.

De nettowinst is dus € 12.000.000 - € 8.000.000 = € 4.000.000.

Opgave 5.33**Balans 22 oktober**

1000 Bank	200.000	0100 Eigen vermogen	154.000
1100 Debiteuren	100.000	1200 Crediteuren	80.000
7000 Voorraad	50.000	1500 Te bet. loonheffingen	36.000
		1600 Te bet. nettolonen	<u>80.000</u>
	<u>350.000</u>		350.000

Balans 24 oktober

1000 Bank	84.000	0100 Eigen vermogen	154.000
1100 Debiteuren	100.000	1200 Crediteuren	80.000
7000 Voorraad	<u>50.000</u>		
	234.000		<u>234.000</u>

Opgave 5.34

Loonjournaalpost augustus Gladde iep vof:

4.. Brutolonen	€ 56.000	
4.. Vakantiebijslag	€ 5.000	
4.. Reiskostenvergoedingen	€ 3.200	
4.. Pensioenlasten	€ 3.400	
4.. Premies werknemersverzekeringen	€ 4.600	
4.. Werkgeversbijdrage Zvw	€ 3.600	
Aan 1.. Reservering vakantiebijslag		€ 4.340
Aan 1.. Reservering werknemersverzekeringen vakantiebijslag		€ 340
Aan 1.. Reservering werkgeversbijdrage Zvw vakantiebijslag		€ 320
Aan 1.. Te betalen pensioenpremie		€ 5.600
Aan 1.. Te betalen loonheffing		€ 12.800
Aan 1.. Te betalen premies werknemersverzekeringen		€ 4.600
Aan 1.. Te betalen werkgeversbijdrage Zvw		€ 3.600
Aan 1.. Te betalen nettolonen		€ 44.200

Opgave 5.35

Rekeningnummer	Rekeningnaam	Bedrag debet	Bedrag credit
400	Brutolonen	100.000	
410	Sociale lasten	22.000	
420	Pensioenlasten	10.000	
Aan 170	Te betalen loonheffingen		42.000
Aan 180	Te betalen nettolonen		75.000
Aan 190	Te betalen pensioenpremies		15.000

Opgave 5.36**a.**

Rekeningnummer	Rekeningnaam	Bedrag debet	Bedrag credit
400	Brutolonen	110.000	
460	Reiskostenvergoeding	3.000	
480	Kostenvergoeding	2.000	
Aan 120	Te betalen nettolonen		75.000
Aan 140	Te betalen loonheffingen		30.000
Aan 160	Te betalen pensioenpremies		10.000

b.

Rekeningnummer	Rekeningnaam	Bedrag debet	Bedrag credit
420	Sociale lasten	15.000	
440	Pensioenpremies	20.000	
Aan 140	Te betalen loonheffingen		15.000
Aan 160	Te betalen pensioenpremies		20.000

c.

Rekeningnummer	Rekeningnaam	Bedrag debet	Bedrag credit
120	Te betalen nettolonen	75.000	
140	Te betalen loonheffingen	44.000	
160	Te betalen pensioenpremies	30.000	
Aan 100	Bank		149.000

Opgave 5.37

a.

Rekeningnummer	Rekeningnaam	Bedrag debet	Bedrag credit
400	Brutolonen	950.000	
401	Sociale lasten	155.000	
402	Kosten pensioenverzekering	135.000	50.000
190	Te betalen nettolonen		730.000
191	Af te dragen loonheffing		170.000
192	Af te dragen sociale lasten		155.000
193	Af te dragen pensioenpremie		135.000
		1.240.000	1.240.000

Ook goed: Als bij 402 Kosten pensioenverzekering alleen een debetbedrag van € 85.000 staat.

b.

Rekeningnummer	Rekeningnaam	Bedrag debet	Bedrag credit
190	Te betalen nettolonen	730.000	
100	Aan Agiobank		730.000

Opgave 5.38

a. De grootboekrekening 4200 Pensioenpremie is een kostenrekening. Het bedrag gaat debet naar de resultatenrekening. De grootboekrekening 1620 Te betalen pensioenpremie is een balansrekening. Het bedrag gaat credit naar de balans en is een kortlopende schuld.

b. **Loonstaat**

Rekeningnummer	Rekeningnaam	Bedrag debet	Bedrag credit
4000	Brutoloon	242.000	
1600	Te betalen nettoloon		142.000
1610	Af te dragen loonheffingen		86.000
1620	Te betalen pensioenpremie		14.000
		242.000	242.000

c. **Overige personeelslasten**

Rekeningnummer	Rekeningnaam	Bedrag debet	Bedrag credit
4100	Sociale lasten	31.000	
1610	Af te dragen loonheffingen		31.000
4200	Pensioenpremie	25.000	
1620	Te betalen pensioenpremie		25.000
		56.000	56.000

Opgave 5.39**Resultatenrekening 22 oktober**

4200 Algemene kosten	160.000	8000 Opbrengsten	300.000
4000 Brutolonen	100.000		
4010 Sociale lasten	16.000		
9000 Resultaat	<u>24.000</u>		
	300.000		<u>300.000</u>

Resultatenrekening 24 oktober

4200 Algemene kosten	160.000	8000 Opbrengsten	300.000
4000 Brutolonen	100.000		
4010 Sociale lasten	16.000		
9000 Resultaat	<u>24.000</u>		
	300.000		<u>300.000</u>

Opmerking: bankbetalingen hebben invloed op de balans, niet op de resultatenrekening.

Opgave 5.40

a. Loonstaat september.

Rekeningnummer	Rekeningnaam	Bedrag debet	Bedrag credit
4000	Brutolonen en salarissen	355.000	
4010	Management fee	8.000	
4020	Stagevergoeding	4.000	
1700	Te betalen nettolonen		234.000
1720	Af te dragen loonheffingen		100.000
1740	Af te dragen pensioenfonds		20.000
1760	Af te dragen WIA-verzekering		10.000
1780	Af te dragen personeelsfonds		3.000
		367.000	367.000

b. Overige personeelslasten september.

Rekeningnummer	Rekeningnaam	Bedrag debet	Bedrag credit
4030	Sociale lasten	70.000	
4040	Kosten pensioenfonds	40.000	
4050	Kosten personeelsverzekeringen	15.000	
4060	Kosten personeelsfonds	2.000	
1720	Af te dragen loonheffingen		70.000
1740	Af te dragen pensioenfonds		40.000
1760	Af te dragen WIA-verzekering		15.000
1780	Af te dragen personeelsfonds		2.000
		127.000	127.000